

CULTURA POPORULUI

„LUMINEAZĂ-TE ȘI VEI FI; VOESTE ȘI VEI PUTEA.”

G. A. ROSETTI

Director: GENERAL NICOLAE PETALA

REDACȚIA, B-dul Elisabeta, 36

BUCUREȘTI, 24 IULIE 1927

ADMINISTR., B-dul Elisabeta, 36

ANUL VII, Nr. 205
Apare în fiecare Duminică.

Din ale satelor noastre

ARTAGUL

Nu știm dacă toată lumea a observat înfățișarea nouă a orașului nostru, care dintr-o dată s-a vădit atât de înflorind, dar fapt e că această nouă înfățișare există pe alocurea. Pilda ar trebui, firește, să se întindă și totuși să ne păstrăm de adevărul că vremea cere ca mentalitatea care a fost până acum să fie revizuită, să se amendeze, și satul românesc să ia o înfățișare mai potrivită cu cerințele izvorite din nevoile de azi, mai vrednică de aceea a nouii Români.

Iată de pildă o primă fericiată constatare în această privință: a dispărut simțitor artagul cel iscoditor de pocieni, așa de des întâlnit în satele noastre, artag ce păștea mai totdeauna la cârciumă, puneă stăpânire pe român multă vreme și nu-l slăbea decât după cine știe ce faptă rea.

Știi, că înainte de război românul mergea la drum fără să păstreze nici o regulă; carul lui ori bătea pe dreapta, ori pe stânga, ori ținea mijlocul drumului; iar el, ori mergea înainte, ori după căruțe, ori dormea dus întins. Dacă se întâmpla să fie pe necăsite, își mai intra în voie și abătând așa ca să-și lase liberă trecerea; dar dacă nenorocul își răsuiera în cale sub influența artagului, strâns din cine știe câte funduri de foiuri, trebuia să te ferești să-i ceri dreptul de a circula și tu, că altfel încasai unele grațiozități dintr-un vocabular ce de sigur nu ți-ar fi gădilat urechia.

Mă-duc aminte, sunt poate 30 de ani de atunci, că am fost martor la o asemenea manifestare de artag. Trăsura, în care mă aflam și care se așternea la drum pe șosea, întâmpina la o vreme calea baricadată de vre-o câteva care ce stăteau pe loc. Cobor din trăsura și caut să aflu pricina. Ce credeți că se petrecuse? Două căruțe, venind din di-

recții opuse, opriseră boii, bot în bot, amândouă pe dreapta șoselei, nevoind nici una să abată, fiindcă s'ar fi expus să înghită praful celeilalte. Iată și un crâmpeliu din dialogul dintre cei doi chirigii artagoși:

— Nu vrei s'abați?... Nu?
— Nici mort!
— D'apoi nici eu!
— Atunci o să stăm așa până descară.
— Și până dimineată!
— Bine, stăm.
— Să stăm, că eu, slavă Domnului, măncat sunt, băut sunt, tutun am...
— Și eu așigdere!

Și amândoi scot pungile cu tutun, răsucesc țigări, scapără și trag țigare după țigare. În vreme ce alte căruțe se strâng și nu pot să-și vadă de drum. Și am fi stat mult și bine așa, dacă unui drumeț zorit nu i-ar fi dat prin gând să ardă o frișcă pe neașteptate boilor unuia dintre împrieinați. Boii au cămărit repede și numai așa s'a descurcat calea și am putut să ne vedem de drum.

Și întâmplări de acestea, provenite din artagul prins mai adesea la cârciumă, se petreceau la drum, la horă, la clacă și chiar la muncă și rari erau pe atunci oamenii cari știau să intervină și să lămurască pe pociinași, că sunt norme stabilite de vreme sau de legi, după cari trebuie să ne conducem și că, de pildă în cazul cu pociina din drum, e lege ca fiecare să țină dreapta șoselei, ori câte neplăceri ar întâmpina din pricina aceasta.

Ei bine, dela război începe, altă mentalitate, imprimată probabil de îndrumătorii satelor, domnește; artagurile s'au mai potolit și întâmplări neplăcute, izvorite din ele, nu se mai înregistrează, cel puțin în unele localități. Noi salutăm bucuria, această nouă mentalitate și dorim o cât mai largă infiltrațiune.

VALENDARU

GÂNDURI

CU PRILEJUL EXPOZIȚIEI DE AVIAȚIE DIN BUCUREȘTI

Salutăm cu adâncă mulțumire prima expoziție românească de aviație, care, deși cam târziu, totuși, ne este bine venită.

Sunt expuse în Parcul Carol avioane de luptă, de bombardament, comerciale, etc. și diferite piese din cari sunt alcătuite aceste avioane.

Se fac zboruri, cu pasageri doritori de a gusta din plăcerile unei călătorii prin văzduh; și sunt și alte diferite atracții, în legătură cu același domeniu.

Sunt expuse totdeodată avioane fabricate la noi în țară, pentru fiecare vizitator să vadă și progresele noastre în aviație și în materie de construcții de acest fel.

În general, este o expoziție cum nu se poate mai interesantă, pentru noi români.

Dar, din nefericire, nu mulți vor avea plăcutul prilej să vadă această expoziție adevărată de cunoștințe noi. Cu toată reducerea de 50%, acordată călătorilor pe căile ferate, nu sunt mulți aceia cari vin la București, spre a vedea expoziția aviației. Înțelegem enormul sacrificiu pe care îl face Direcția căilor ferate, prin acordarea reducerii arătate; totuși transportul cu trenul costa încă foarte scump, și astfel fiind, expoziția nu-și poate atinge scopul de a putea fi văzută de cât mai multă lume dornică să cunoască această latură de activitate, atât de interesantă.

Deaceia mulți se vor mulțumi să citească numai cărțile de seamă, publicate de ziarul bucureșten și să privească cu o deosebită atenție fotografiile reprezentând diferite tipuri de avioane, dacă, bineînțeles, ziarul respective vor pricepe că a datoria, tocmai din punctul de vedere arătat, să satisfacă curiozitatea celor cari nu pot veni la București, să vadă expoziția.

Pe sătean nu-l mai impresionează de loc automobilul

sau chiar trenul care aleargă furtună pe șine; dar îl impresionează foarte mult un avion din acela cari trece adesea în zbor, zbârnâind vijelios pe deasupra ogorului său.

Săteanul rămâne atunci răzămât în coada sapei, cu privirile spre «pașarea cu motor», urmărind-o cu inima înfierată, până ce ea se pierde, hăt departe! în zările albastre. Cât n'ar da atunci, să poată fi aproape de minunata pasăre de fier, care sfredește văzduhul, s'o vadă mai bine, s'o pipăie chiar și să se dumiriască el, cum de poate zbura, ducând încă și oameni întrânsă.

Pentru omul dela țară, această rămâne o taină neînțeleasă, ori cât s'ar munci cu gândurile, săli de rost.

Ei n'are la îndemână nici o cârtică scrisă pe înțelesul tuturor, din care să înțeleagă cum și ce fel e făcută această pasăre de fier, care zboară ca toate celelalte păsări ale lui Dumnezeu. N'are nici fotografii, reprezentând diferitele feluri de avioane. N'are nimic, dar absolut nimic, care să-l îndrumeze cu priceperea, pe cărările încă întunecoase, la noi, ale aviației.

Dacă ar cunoaște cât de puțin ce înseamnă aviația, dacă i s'ar lămurii aceste taine, a-dănci pentru el ca și pentru mulți orășeni, prin conforințe, filme și demonstrații apropiate de ochii și de mintea lui, atunci cu drag și-ar da obolul, pentru propășirea aviației noastre.

Am dori, ca expoziții, de felul aceluia din Parcul Carol, să se facă tot mai multe și cât mai des, chiar în fiecare capitală de județ, pentru că numai așa ar putea fiecare sătean să vadă ceea ce el însuși nu poate să înțeleagă și să contribuie la propășirea aviației, de care avem atât de nevoie.

I. LIVIDEANU

ÎN SPRIJINUL CULTURII ROMÂNEȘTI

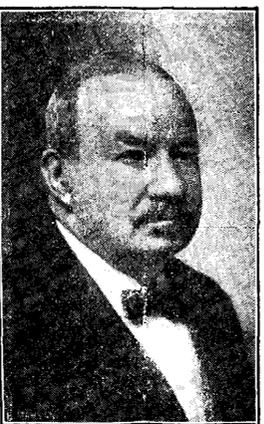
De la lucrătorul modest, hărțuit de nevoile vieții, până la cel mai mare patron, ajuns în fruntea unei moderne întreprinderi tipografice, orice tipograf e un auxiliar, mai mult ori mai puțin pretios, al culturii. Dar sprijinitori, într'adevăr, ai culturii populului din care fac parte, sau în mijlocul căruia trăiesc, sunt numai acei tipografi, cari, inteligenți și instruiți, vrednici și iubitori de progres, țin pe deoparte să facă din arta și întreprinderile lor tipografice mijloace de dezvoltare pentru propășirea culturii, desăvârșind tiparul și dezvoltând gustul pentru tipăritura îngrijită, curată și frumoasă până la eleganța artistică, iar pe de alta încurajând, cu deplină înțelegere, acțiunile lor, inițiativele ce tind la promovarea intereselor culturale ale țării.

Spre a prețui pe oameni, trebuie să-l cunoaștem de aproape.

În căutarea unei bune tipografii, în zilele de acum, de exagerată scumpete, în cari «Cultura Poporului» a trebuit să-și mute rosturile apariției sale la București, gazeta aceasta, închinată numai intereselor culturale ale neamului nostru, a găsit un neașteptat sprijin, mult înțelegător și prietenos, în atelierul de întâia mână, foarte bine reputeat, ale «Tipografiei Curții regale, F. Göbl Fiii». D-l Ștefan Göbl a primit, cu multă bună voință, să-și facă impresii excepționale, cari au dovedit, încă odată, interesul pe care d-sa l-a purtat și l'poartă, cu cele mai bune sentimente românești, culturii noastre naționale.

Explicația acestei atitudini e în tradiția familiei Göbl.

Francise Göbl, tatăl d-lui Ștefan Göbl, adus în România la 1852, cu prilejul înființării tipografiei de la Mitropolia din București, mai târziu întemeietor al «Tipografiei lucrătorilor asociați» cu Searlat Walter și Petre Ispirescu, iar de la 1877 singur proprietar al tipografiei, până la 1883, când

D-l ȘTEFAN GÖBL

o trece fiilor săi Iosif, Gustav, și Ștefan, a fost, într'adevăr, un sprijinitor al culturii românești, prin stăruința sa de a contribui la progresul tiparului în țara noastră. Heliade Rădulescu și C. A. Rosetti l-au solicitat și l-au avut, în tipografiile lor, ca inițiator în tainele progreselor tehnice de

pe atunci ale artelor grafice.

D-l Ștefan Göbl, născut în București la 1857, și-a făcut studiile în țară, deci a crescut în țară, și s'a ridicat în arta tipografică, alături de distinși d-sale tată și de ai d-sale frați, Iosif și Gustav. Din 1910, rămâne singur proprietarul marii întreprinderi, pe care transformând-o în societate anonimă, o conduce și azi, ca președinte al consiliului de administrație, împreună cu cei trei fiu ai d-sale, Ștefan, Francise și Emil, cu toată vârsta d-sale înaintată. La începutul anului acestuia, și-a sărbătorit a 70-a aniversare.

«Tipografia Curții regale F. Göbl Fiii» din str. Regală, azi una dintre cele mai mari din București și mai cu seamă dintre cele mai bine organizate și conduse, e, incontestabil, un prețios mijloc de progres pentru cultura românească, sătisfăcând, prin lucrările ce ies din atelierele ei, cele mai riguroase exigențe actuale ale artelor grafice.

Legătura sufletescă, pe care o are cu țara, d-l Ștefan Göbl a dovedit-o și prin căsătoria d-sale cu o românească, fiu d-sale, căsătorit la rândul lor cu o românească, dovedesc aceleasi sentimente față de țară și același interes față de nevoile de înaintare ale culturii românești.

Cultura Poporului e mulțumită, că poate face, în coloanele sale, aceste constatări, cari pot aminti tradiția unei vrednice familii, o tradiție de frumoase sentimente românești și de stăruitoare preocupări culturale, pornită spre împlinirea unui veac de existență.

CULTURA POPORULUI

VACANȚA NOASTRĂ

de LEONTIN ILIESCU

Au venit zile de vacanță. Unii merg prin locuri mai răcoroase, ca să scape de toată pușala lunilor de Vară. Alții se îndreaptă spre vetrele țărănești, ca să mai fugă de îmbăseala orașelor mari, unde o lume pestriță duce un traiu stricător de nervi câte odată, unde sunt însă și oameni de treabă cari se luptă să mai aline neazurile celor mulți.

Aceștia din urmă sunt cei cari n'au mijloace să scape de zădăful Verii, pentru că ei sunt meniți să se îmbogățescă numai ca suflet și ca minte, și să rămână săraci într'u cât privește îndestularea materială.

Aceștia au însă uneori norocul să meargă la țară și acolo să se învoselească de liniștea vieții cămpenești, să lege prietenie cu cărturarilor satelor și cu sătenii, să le grăiască sfătos acestora despre cele bune ca și despre cele rele, ca astfel să facă, împreună cu poporul de săte, fapte sănătoase de naționalism constructiv.

E cel mai bun prilej de întâlnire între orășeni și săteni. Datori sunt, unii ca și ceilalți, să-și întindă mâna frățiește, pentru că Dumnezeu a voit ca ei să se înțeleagă și să se unească între ei ca frați.

Deaceia, de câteori un cărturar de la oraș se îndreaptă cu voe bună spre mealegurile voastre, săteni, să știți că el vă vine cu gânduri bune și deci nu trebuie să-l goniti de la voi. Dar nici nu stați în firea voastră să-l alungați; dimpotrivă, el însuși se va simți între voi mai înviorat sufletește, mai luminat la chip, mai înținerit.

Drept aceea, preoții, învățătorii și ceilalți cărturari ai

satelor se vor sărgui să cheme la ei, când și când, pe frații lor de la oraș; aceasta în tot timpul anului, dar mai ales în lunile de vacanță, când sunt mai slobozi și au răgaz mai mult pentru cele de trebuință sufletului și minții.

Vacanța noastră nu se cade s'o petrecem ca nescali lenoși, prăpădind-o deasurda, în flecărie și trândăvie, ci s'o privim ca fiind un prilej de reculegere, de întâlniri cu rost sănătos, de sfătuiri bune în ce privește viața poporului, spre binele neamului și al țării.

Câte lucruri bune nu se pot pune la cale în zile de reculegere ca acestea! Singur faptul că oameni, cari se văd pentru întâia oară, ajung să se cunoască mai de aproape, să se lege prietenii între ei, singur faptul acesta ar fi de ajuns, ca să se priceapă foloasele din vacanța ale întâlnirilor mai dese dintre săteni și orășeni.

Iată, deci, înțelesul mare ce trebuie să-l dăm zilelor de vacanță de-acum înainte. Nu mai stăruim asupra schimbului de copii—chestiune despre care am mai scris în «Cultura Poporului», acum câțva timp—, care ar face pe feciorii sătenilor să se deprindă cu viața orașelor, iar pe copiii de la orașe să înțeleagă frumusețea, virtuțile, ca și sinceritatea sufletescă a traiului în inima naturii.

Iată gândurile noastre în toată vacanța. Cine are inimă să tragă încheierile potrivite. Aceste încheieri vor fi, cu siguranță, în spiritul cel bun al poporului, urmărind binele Neamului românesc.

COOPERAȚIA ÎN ROMÂNIA

La 1848, tinerii feciori de boeri, cari își făcuseră studiile în Franța, Italia și pe aiurea, au adus de prin acele țări sămânța ideilor noi, a libertăților cetățenești. Ei au căutat să se așeze în Țările române, răspândind-o în popor. În avântul lor de reformiști s'au isbit, însă, de îndărătnicia boierilor bătrâni, cari nu voiau să schimbă nimic din rânduiala vechilor așezări moștenite dela juzi, enezi, voveozi, dar mai ales nu voiau, în ruptul capului, să-și piardă boeriile și titlurile, cele aducătoare de foloase și de multe privilegii în Stat.

Pentru a introduce forme noi în sistemul de guvernământ de până atunci, pentru a impune constituția cu tot felul de libertăți, adusă din apus, au făcut revoluția de la 1848 pe care o cunoaștem din istorie. La această revoluție au luat parte mai mult orășeni; iar după ea, pentru viața satelor nu s'a făcut nimic altceva, decât s'au desrobii țiganii; sătenii căcași au fost desrobiiți abia la 1864, în vremea domnitorului Al. I. Cuza.

În răstimpul dela 1848 până la înființarea dela 1864, în alte țări, cooperația ajunsese în floare. Astfel, în Anglia, echitabili pionieri dela Rochdale întemeiaseră multe cooperative de producție și de consum. În Germania, cei doi apostoli cooperatori, Schulze-Delitzsch și Reiffenstien, unul lucrând la sate, celălalt la orașe, întemeiau cooperative industriale, agricole, de credit, etc. În Franța, de asemenea, Richet, Godin și alții lucrau cu scrisul, cu vorba și cu fapta pentru răspândirea ideilor și întovărășirilor cooperatiste.

Este lucru de mirare însă, că la noi, în Țările române, nici revoluționarii («cărvanarii») lui 48 și nici agrarienii, nici unioniștii lui 1859, lupătorii pentru unirea țărilor surori, nici unii nu s'au gândit la cooperare.

În frumoasele desbateri din

divanul lui Vodă Cuza, cu prilejul improprietării țăranilor, nimeni n'a făcut nici cea mai mică aluzie la cooperare, deși din divanul lui 1864 au făcut parte cei mai de seamă bărbați politici ai timpului aceluia. A venit anul 1866, cu proclamarea constituției și alegerea primului domnitor în persoana prințului Carol I-lea; dar, nici în anul când s'au așezat temelile noului Stat monarhic și democrat, nu s'a găsit nimic, care să pomenească, măcar în treacă, despre cooperare. S'a făcut războiul din 1877, când țărâna cea a dat dovezii de vitejie ce în vremea lui Ștefan și Mihai; țărâna cea a smuls, din putericele mâni ale Porții otomane, Independența și Regatul, dar după războiul acela nimeni nu s'a gândit, că această vitează țărâna merită o soartă mai bună și clasa socială cea mai numeroasă, cea mai vrednică din România, producătoare de bogății și apărătoarea țării, căzu într'o stare de sărăcie și de mizerie, mai rău de cât în vremea robiei.

Feudalitatea, înfrântă în toate țările apusene prin marea revoluție franceză, din 1789, se întrună în țara noastră, prin ajutorul Legii tocmelilor agricole din Martie 1866, lege de tristă amintire, întemeiată pe principiul muncii silite, care a dăruit până aproape de războiul din 1916.

Din cauza lipsei de credit, săteanul se angaja de cuioarnă la boerese și se îngloba în datorii pe care nule putea plăti toată viața. Pe lângă boerese luă o mare desvoltare și cămătăria. Cămătarii se înmulțiseră prin sate și storecau, prin camele de 500—1800% pe an, toată vlagă și toată agoniseala bietului plugar român. De aceea el nu mai putea scăpa de boerese, nu-și mai putea plăti datoriile către cămătari, ba nici dările către Stat, căci ajunsesse într'o stare mult mai josnică decât în Epoca fanariofilor.

Pela 1881 se înființară casele de credit agricol, pe temeiul de subscripții publice.

Aceste credite au ajutat însă numai pe cei bogăți, acordând împrumuturi cu procent de 17—24% pe an. În anul 1892 creditul agricol devou instituție de Stat. În această instituție Statul depuse un mare vărsământ de 20 milioane lei, cu scopul de a veni în ajutorul micului agricultor, acordându-i împrumuturi pe 9 luni. Dar nici cu mijlocul acesta nu s'a putut ajunge la îmbunătățirea creditului popular. Săteanul era legat acum în trei părți: la boer și erau angajate brațele; la cămătari și era amanetat pământul pe 30—90 ani; iar la creditul agricol îi erau amanetate vitele de muncă; și toate aceste datorii (angarale) trebuia să le plătească din câștigul de 30 sau 50 bani pe zi.

Aceasta era tristă și grozavă situație a muncitorimii plugare, la ivirea celui dintâi luceafăr de lumină al vieții cooperative în România vechi. Începuturile cooperăției le găsim, la noi în țară, în cercurile culturale întemeiate de învățătorii pe la 1888. În vremea aceea, bătea vântul socialismului prin țară și astfel nimeni nu se putea apropia de țaran, nimeni nu putea face cu el vre-o tovrășie, fără a fi bănuț de socialism. Învățătorii, fiind frământați de problema culturală a satelor, și-au dat seama că învățătura de carte, doriința de lumină, este în strânsă legătură cu problema economică; și atunci au pus temelia celor dintâi case de economie, prin diferite sate ale țării românești, cari mai târziu au fost transformate în bănci populare.

ILIE MIRĂILESCU

Un plugar în picioare e mai bun decât un boier în genunchi.

FRANKLIN

BARCA ȘI CÂRMACIUL

FABULĂ

de VASILE MILITARU

Peste valurile mării, nalto-adecea cât un munte, Cărmuită de pescarul ce-i era stăpân de-un an, Barca se simțea ferice că putea merse să'nfrunte Furia deslănțuită de oricare uragan.

Sprintenă, cu pânza-i albă prinsă bine de catarg,— Dar la cărmă totdeauna cu același braț vânos,— Nu odată barca noastră luneca pe-al mării larg: Când plutindu-se din zare, coborînd pe-un val în jos, Când ștergînd pe creasta apci, numai cât un albastros...

Și'ntr'o zi, când sta'n repaos lângă fărîm, pe-o grea furtună, Barca,— fire cam nebună,— Zise'n sine: «Când pe mare să merg singură-am tot harul,— Ce-mi mai trebuie povară? Ce-mi mai trebuie pescarul?... Oare nu mă duc vântul spre-male apelor holare, Până nu mai văd nimica decât: păsări, cer și mare?...»

Și, zicînd acestea, barca iute s'a desprins de mal Și-a pornit, ca o săgeată, pe spinarea unui val; Însă ne mai avînd brațul priceput și plin de viață, Care să'ntrereze cărma, să primească valu'n fașă, Barca, cea cu minte proastă Și cu pîntecul rotund, Fu isbită cu mînie de trei valuri mari, în coastă, Și'ntr'o clipă, luînd apă, ca un plumb s'a dus la fund...

Un popor întreg, sau numai un copil, împins de draci, De-a pornit pe marea vieții, fără un iscusit cărmaci,— Sigur că mii de valuri peste capu-i vin să treacă Și poporul, sau copilul, tot ca barca mi-se'necă.

CITIȚI:

In pag. a II-a:

PLANTELE FARMACEUTICE OFICINALE

de Farm. col. GRINTEȘCU

VIATA ÎN UNIVERS (Știința pentru toți)

de Comand. BUCHHOLTZER.

In pag. a III-a:

MĂRCILE POȘTALE COMEMORATIVE

de QUIDAM

ZANA ȘI FLORIN

de N. A. BOGDAN

HAI, SALCĂM, SALCĂM DE VARĂ!... Cîntec popular

de MIHAIL VULPESCU

CONGRESUL PREOȚIMII OLTENE

de I. Ș.-C.

In pag. a IV-a:

MIȘCAREA CULTURALA LA SATE.

Stațiunile noastre climatice

CÂMPINA

Ne propunem să arătăm, cetățeanului dornic de odihnă și de cură, câte-va localități climatice sau balneare, de mare folos obșteșc. Vom începe cu Câmpina.

Orașul Câmpina, unul dintre cele mai frumoase din România, este așezat pe valea cea mult cântată de scriitorii noștri, valea Prahovei, la o depărtare de 90 km. de București, la aceeași distanță de Brașov și la 30 km. de Ploiești.

Câmpina are un trecut istoric bine definit. Arătat pe larg, de către dl. Stoica Theodorcu, profesor la liceul local, într-o reușită și merituosă lucrare: „Monografia orașului Câmpina”, acest trecut istoric, evocator de imagini, ne scutește pe noi de a-l mai povesti. Dealmenteri, cred că cititorul, care ar vrea să se ducă la Câmpina, nu s'ar duce pentru cercetări istorice, ci doar pentru efectele curative ale aerului ei.

În adevăr, cititorului dornic de date medicale, îi putem pune sub ochi un scurt rezumat din „Analele Academiei române”, întocmit de către profesorul dr. Felix și publicat în revista „Sănătatea” (anul al XXVII, Nr. 9-10-11-12).

Lată în esență cele privitoare la orașul Câmpina: „Comuna urbană Câmpina, din județul Prahova, situată la o înălțime de 450 metri—recte 458 metri—(noi o putem numi, fără greșală, terasă N. R.), care domină valea Prahovei, servește de mult ca stațiune balneară și climaterică. Se pare că această Câmpina a funcționat în secolul al XVIII ca stațiune climaterică. F. I. Sulzer arată, în „Geschichte des transalpinischen Daciens”, Wien 1781), că doctorul Teodoraki, medic foarte învățat din Iași, îmbolnăvindu-se de fisie pulmonară, după ce în zadar vizitase diferite izvoare de ape minerale din Germania, a mers la Câmpina, pentru cura de aer. Despre acest doctor Teodoraki ne vorbește și Carrin în „Histoire de la Moldavie et de la Valachie”, Jassy 1778. Apa sulfuroasă alcalină de la Câmpina răsare la marginea orașului, dintr'un teren petrolifer și este întrebuințată pentru băi, într'un

Dl. dr. F. I. Sulzer, a fost un mare istoric și filolog austriac. Hașdeu l-a combătut cu succes, atât în filologie, cât și în istorie, reușind să-l contrazică idelul, călătoria pentru majoritatea savanților mondiali.

stabiliment balnear modest, pe lângă care se află hotelul băilor.”

Acestea sunt rândurile scrise de profesorul dr. Felix, o reputație medicală și un istoric distins.

Câmpina, deși este astăzi un centru ominant industrial, — să nu se uite că este și un centru cultural, — a fost și va fi un centru climateric De ce?

Pentru că este cea mai apropiată stațiune climaterică de Capitala țării. Trei ore cu trenul, două ore cu automobilul, sunt distanțe cari — viitorul micșorându-le ca timp — vor contribui să facă din acest oraș, astăzi cu 20.000 locuitori, un loc de recreare, de odihnă.

Băile sulfuroase, alcaline și sărate din Câmpina, cele sărate de la vestita Telega (situată la 3 km. de oraș) și băile saline de la Poiana (1 km.) despre cari marel nostru chimist dr. Istratei s'a pronunțat în termeni elogioși, fac să fie aci, pe lângă localitate climaterică de primul rang, o localitate balneară de mână întâia. Sunt băi atât de concentrate, încât în omul deasupra, fără nici un pericol de înec, deși au o adâncime de 1160 metri.

Imprejurimile sunt și ele domine de semnalat: Breaza, sat vestit, cu o așezare curat românească; găsim acolo tot specificul poporului românesc: de la biserică până la lăcașuri de petrecere, de la atelier de muncă până la școli, de la căruciumi până la instituții culturale, peste tot numai grai și suflet românesc, iar arta românească este cultivată până la perfecțiune. Satul Breza, cu o mănăstire clădită de Matei Basarab, un parc cu înfățișarea Cișmeșului, cu lac, etc.

Telega, cu pădurile-i stufoase, atât de duioasă cântate de scriitorul Bucura Dumbravă în „Haiducul”. Bănești, cu împrejurimi pitorești. Provița cu voderi minunate. Corun cu admirabile poziții.

Ce l-a îndemnat pe un Hașdeu să-și facă acolo monumentul castel „Iulia B. P. Hașdeu”? Ce l-a îndemnat pe doctorul Istratei, să cultive sălbatice natură prin parcul său? Ce l-a împins pe Grigorescu, să-și inspire majoritatea mult căutatelor sale pânze din acest loc? Ce l-a împins pe Iliade Rădulescu, „părintele literaturii românești”, să aleagă Câmpina ca reședință?

Nimic altceva, decât pitorescul localității.

RADU MISLEA

Numeni nu poate pătrunde că e pântec la propaganda culturală, decât să-l instruiască pe popor, cu vorba, cu scrisul și cu pilda, să se instruiască, adică să citească ceea ce trebuie și cum trebuie, spre a se lumina, spre a putea deosebi binele de rău și spre a pricepe ce înseamnă, în adevăratul înțeles al cuvântului, ridicarea culturală a neamului.

Termic și a pământului. Cu alte cuvinte, pământul, în evoluția sa de condensare din gaze și, după o răcire încetată, a putut, în anumite condiții prielnice vieții, să lase viața să se dezvolte, până la ceea ce este azi, cu toate variațiile ei de timp.

Dar cum a început viața pe pământul nostru și de unde a venit?

Unii savanți bănuiesc, că germele vieții a fost adus de un aerolite, de o piatră scăpată din alte lumi depărtate.

Că germele vieții a putut sau nu îndura frigul de -275° dintre astre, nu e o obiecție, care poate fi susținută. Frigul cel mai mare (-273°) și vidul (lipsa de aer) nu omoară, ci suspendă numai funcțiunile vieții, la ființele minuscule sau la germeni de viață. Puse în condiții normale, după anii de suspendare a vieții lor, aceștia își relau viața inițială.

Cum au putut ajunge dintr'o lume în alta?

Astronomia și fizica ne arată, că lumina solară gonște mereu, în spațiu, corpulele mici, până ce împreună cu alte corpuri mici cosmice (i-nerte sau fără viață), acestea sunt atrase de alte astre, decât de cele de unde au plecat.

Poate, o planetă a unuia dintre soare, cum e steaua Sirius, a avut o atmosferă conținând, ca și aceea a noastră, microorganismele. Acestea, fiind gonite de razele soarelui vecin, mii și mii dintre ele au început, în spațiu, lunga lor călătorie letargică.

Poate, așa a sosit pe pământul nostru primul germe al vieții.

***

Din cercetările astronomice actuale asupra celorlalte planete, cari împreună cu pământul și soarele nostru formează sistemul nostru planetar, reies afirmativ, cele ce urmează asupra existenței și dezvoltării ființelor vietoare.

Începem cu planeta Venus. Prin mijloace științifice, s'a găsit că atmosfera sa are vapori de apă.

O atmosferă plină de noiri ascunde însă această planetă, așa că observații astronomice nu se pot face și nu se poate afla ce e dedesubt.

Venus este planeta luminosă numită *Lucifer*.

Ea nu este stea sau soare, ci o planetă ca și pământul nostru, cu care, împreună cu celelalte planete cari vor fi descrise mai la vale, se învârtesc în jurul soarelui, formând, cum am spus, „sistemul nostru planetar”.

Lumina ce o are *Lucifer*ul (Venus) este primită de la soare, întocmai cum o primim și luna.

După Venus urmează pământul nostru. Viața după el o cunoaștem.

După pământ, urmează, mai departe de soare, planeta *Marte*.

Ea a dat mult de vorbă învățaților.

Unul dintre aceștia, prin fotografiile telescopice făcute cam acum 50 de ani, a găsit că *Marte* prezintă pe scoarța sa linii drepte, pe cari le-a bătuit că sunt *canaluri de irigație*, făcute pentru rodnicia câmpiilor. *Marte* are atmosferă, adică are aer împrejurul lui.

De aci mare vâlvă și dis-

cușă asupra inteligenței ființelor din această planetă.

Pe temelul faptului, că greutatea lucrurilor de pe fața lui *Marte* nu e decât o treime din greutatea ce ar avea-o aceeași lucruri pe pământul nostru și că atmosfera planetei este mult mai rară ca a noastră, se socotește că viața organizată acolo trebuie să fie altfel decât pe pământ.

La ultimile cercetări făcute, cu lunete puternice și fotografii, s'a găsit că fimoasele *canaluri bănuite* sunt simple pete aflate unele lângă altele, cari, privite printr'o lunetă mai slabă, par linii drepte.

Una dintre lunetele întrebuințate în timpul din urmă, a observatorului Jerkes de lângă Chicago (America), este atât de puternică și distinge așa de clar petele, arătând că *de nu sunt canaluri drepte, înăut atunci când astrouomul de acolo a fost întrebat ce vede pe *Marte*, el a răspuns: „Telescopul (luneta) Jerkes e prea puternic pentru canaluri”.*

Concluzia este, că așa zisele *canaluri nu există pe *Marte**.

Dar această existență era una dintre probele cu cari se susține existența ființelor inteligente pe planeta *Marte*.

Asta încă nu înseamnă, că, poate, nu există ființe vietoare acolo.

Observarea vieții pe această planetă scapă mijloacelor astronomice actuale. Atâta tot. A mai fost o chestiune relativă la planeta *Marte*, chestiune care a pus lumea învățată în mișcare.

Semnale, provenite de la *valuri electrice*, la fel cu cele din teografia fără fir sau radio, parcă vin din altă planetă decât de pe pământ.

Explicația s'a găsit. Ele provin din atmosfera noastră, descărcările fiind pricinuite de soare.

Jupiter, care este o planetă de o sută de ori mai mare decât pământul nostru, este încă în stare lichidă, pe care plutesc fășii lungi de secară întărită.

Peste tot nu pare să se vadă nici o urmă de viață. Această planetă are 8 *Luni* ca *Luna* noastră, așa că nopțile sale au cu totul alt aspect decât ale noastre cu o singură *Lună*.

Saturn are un inel lat în afară și în jurul lui, format din miliarde de *Luni* (sateliți).

Volumul planetei este de 730 de ori mai mare decât al pământului nostru și anul său durează cât 29 de ani de ai noștri. Prin mijloacele actuale, nu se observă nici o urmă de viață.

Planetele arătate mai sus sunt cele mai apropiate de pământ. Mai departe de noi și mai aproape de soare e *Mercur*; iar mai departe de *Saturn* și deci și mai departe de soare sunt *Uran* și *Neptun*.

Concluzia. Nu se poate afirma că există viață organizată pe nici una dintre planetele sistemului nostru planetar; dar, tot așa, nu se poate tăgădui că ar exista germele vieții pe vreuna dintre ele.

Comandorul C. BUCOLTZER

Muncă-Gospodărie

DIN ACTIVITATEA CAMEREI DE AGRICULTURĂ A JUD. DOLJ

Din cele publicate în numărul 12 din luna Iunie a acestei gazete, cititorii noștri cunosc, în linii generale, admirabila și folositoare activitatea, pe care o desfășură Camera de agricultură a județului Dolj, cu scopul de a determina o îndrumare

Palatul justiției din Craiova — împrejurările a ceea ce fiind demne de cunoscut prin puterea lor pilduitoare — reproducem aci, deocamdată, una dintre planșele, cari atrag mai mult luarea aminte a țărănilor adunați în „Sala pașilor pier-

intrebunțându-se toată știința agricolă, îngrășăminte organice — cum e gunoierul — și chimice, după nevoie, și folosindu-se perindarea culturilor, mașini și unelte noi, semințe bine alese și bogate la rodire, producția crește din an în an.

a țărănilor proprietari de pământ spre agricultură rațională. Rezervându-ne mulțumirea de a vorbi cu alt prilej despre împrejurările în cari a fost înființat Muzeul agricol dela

duți» a tribunalului și Curții de apel, în zilele de procese. În țările, în cari se face agricultura în masă. Vor fi aplicate în urmă cunoștințele și experiența dobândite în legumicultura.

În gravua de mai sus, se vede cât de mult sunt mai frumoși și mai bogăți snopii de grâu al altora, de cât ai noștri. Să facem și noi ca ei. Dumnezeu te ajută, dacă te ajuți întâi tu singur.

PLANTE FARMACEUTICE OFICINALE

Cultura, recolta, flora farmaceutică a poporului român

Progătirile și îngrijirile agricole ce sunt de dat culturilor de plante farmaceutice de COLONELEUL FARMACIST GRINȚESCU

Fiind demonstrat, până la nevoia de recunoaștere a acestei treburii, că urmează să fie preferată cultura plantelor farmaceutice, culegerii plantelor în chestiune din starea sălbatică, rămân de luat în seamă, foarte de aproape și în mod strict, normele de pregătire și îngrijire agricolă ce urmează să fie aplicate în cultura și în îngrijirea lor.

După ce va fi ales terenul (solut, pământul) potrivit cu felul plantei ce trebuie cultivată și după ce va fi pregătit: săpat, înturnat și grăpat, va trebui păstrat un loc, destinat pepinierii, pentru producerea răsadurilor trebuincioase culturilor în masă. Vor fi aplicate în urmă cunoștințele și experiența dobândite în legumicultura.

să treacă momentul cel mai favorabil al culegerii, căutând acest moment pentru fiecare plantă în parte. Recoltarea, mai cu seamă a florilor și frunzelor, va fi făcută pe timp uscat și călduros; nu se va recolta dimineața, pe rouă sau pe timp umed și ploios. Culegerea va fi făcută în coșuri, unde plantele vor fi așezate rărite, spre a nu se încoace (opări), până la așezarea lor la uscat.

În primul rând, trebuie avute în vedere, în cadrul numerării din primul nostru articol, ca speciile demne de cultivat, plantele cele mai frumoase, cele mai mari, cele mai grele și cu o putere de încoțire sigură. Pe cât li va fi cu puțință, cultivatorul este dator să recolteze al singur semințele de cari are nevoie; pentru aceasta va proceda la recoltarea semințelor de dreptul dela plantele noastre sălbatice, apoi le va semăna în condiții de sol, altitudine, climat și umiditate, perfect asemănătoare cu ale plantelor producătoare. În felul acesta își va asigura culturi foarte productive de plante bogate în puterea de a vindeca și va realiza câștiguri foarte frumoase, prin aceea că recolta îi va fi foarte mult căutată de către farmaciști, droghiști și de fabricanții de produse farmaceutice.

Este știut că plantele trebuie să le culegem atunci când ele conțin maximul de tărâie. Culegerea nu se face de odată, ci după soțul și vremea lor. Așa, rădăcinile plantelor anuale vor fi recoltate înainte de înflorire; ale plantelor de doi ani, Toamna ori în timpul Ernei; ale celor de mai mulți ani, la sfârșitul anului al doilea sau al treilea al dezvoltării lor. Murguri vor fi recoltate Primăvara. Cojile vor fi jupuite la începutul Primăverii, ori Toamna. Frunzele nemiro-sitoare și mari vor fi culese singure fără trunchiuri și înainte de înflorire.

Cum vor plăti agricultorii birurile

În țara noastră agricultura este și rămâne una dintre cele mai însemnate ramuri ale gospodăriei naționale. Cea mai mare parte a poporului trăiește din munca grea de pe ogoare și nu are todeauna banii la îndemână. Ținând socoteala de acest fapt, dl. ministru de finanțe, Vintilă Brătianu, a dat ordin administrațiilor financiare din țară, să ia măsuri, ca percepătorii să ceară plata înzinerii, după strângerea și vânzarea recoltelor.

Munca echilibrează toată ființa noastră.

PAUL MARGUERITTE

ȘTIINȚA PENTRU TOȚI

VIATA ÎN UNIVERS

Rezumăm mai la vale cele scrise de astronomul francez Ch. Nordman, cu privire la viața în Univers.

Aceia dintre cititorii noștri, cari ar fi grăbiți să vadă o nepotrivire, o contradicție, între lucrurile științifice — pe cari li le împărtășește d. comandor Bucholtzer — și cele ce știm noi din Scriptură despre facerea lumii, sunt rugați să aibe răbdare și să nu tragă concluzii pripite, că ar fi tăgăduia existența lui Dumnezeu, care a făcut „toate cele văzute și nevăzute”. În articolul din urmă cum trebuie să știe color ce știu, nu pot să judece înțeleșul adănc al lucrurilor și n'au nici o eminență să nu vorbească despre ceea ce nu pot pricepe. Știința are rostul să ne lămurească tainele lumii și ale

După ultimile priviri științifice, viața este un fenomen astronomic. Viața se poate transmite de la un astru la altul.

Geologia ne arată, că viața este un accident superficial, extrem de efemer, în evoluția

vieții, pe cari Dumnezeu le-a lăsat să ni le lămurim noi omenii, înșel-ne, trânduindu-ne mințea, pe măsura vârstniciei noastre, spre a înțelege, încoțul cu încoțul, frumusețea și înțeleșul a dăne al tuturor lucrurilor lăuate de Dumnezeu. Cu cât știința luminează mai mult căile de străbatero ale minții noastre, cu atât mai mult ne apropiem de rosturile și înțeleșurile cele mai înalte ale vieții și de Dumnezeu. Știința nu-i ateistă și cel mai mari omenii ai ei, cei cari nu s'au lăsat nici o dată înșelați de puterea lor de a cunoaște adevărul, și-au plecat și și pleacă frunțile, cu umilnita credinție sinceră, în fața marelui ziditor al lumilor. (Pentru redacția gazetei, l. ș. c.)

fi pentru mulți un far de orientare și un fir al Ariadnei, prin labirintul existenței”.)

Cartea: «Chestiuni de morală și educație» — traducere — cuprinde cinci părți:

În partea I-a — în vreo 20 de pag. — pentru înțelegerea mai justă a idelilor, dl. Bărsănescu dă un studiu introductiv, în care prezintă, în scurt și clar, pe E. Boutroux, cu viața, opera și filosofia lui. Filosof și pedagog, născut în 1845, mort în 1921 la 22 Noembrie, Boutroux trăiește o viață rodnică, identificându-se cu însăși viața și cugetarea franceză din acea epocă și făcând epocă.

În viață, el s'a bucurat de cele mai mari onoruri, societatea acordându-i cele mai mari recompense. A fost un înflăcărat patriot; în timpul marelui război, și-a pus tianica lui inteligentă în slujba patriei sale; iar în 1919 când pacea s'a în-

cheat, într'o ședință solemnă a celor cinci academii, el desvoltă tema: «Unde mergem?» arătând curentele nesănătoase ce agit societatea postbelică și propunând și soluția salvatoare: «Pentru a trăi, ne trebuie muncă și virtuți. Vom scoate din noi puterea care stăpânește și îndreaptă evoluțiile, căci din lăuntru trăim și dinlăuntru murim».

În ansamblul filosofiei lui Boutroux intră și «Raportul dintre știință și religie». Ca reprezentant de seamă al filosofiei spiritualiste, Boutroux încearcă o conciliere între cele două puteri adverse, cu teritorii separate până acum, spunând că în om există o rațiune cu un caracter mai vast; și'n ea, pe porțiuni deosebite: rațiunea științifică, creatoare a științei și «spiritul religios», creatorul religiei. Același dualism este rațiunea se găsește într'un raport de coordonare; iar față de rațiunea cea mare, într'un raport de subordonare. Ele se comportă

ca tovarășe chemate să orienteze ființa umană în cursul vieții.

Toată filosofia lui Boutroux e pusă în slujba moralei. Demonstratia contingenței, a finalității, a libertății, urmărește un singur scop: să dea omului siguranța că el e creatorul destinului său; că e o ființă creatoare, autonomă; că posedă într'insul puterea de a îndrepta evoluțiile.

În morală, Boutroux este un eclectic. El a socotit, că umanitatea posedă admirabile sisteme de morală și că, loc ca omul să-și clădească un sistem personal de etică, se cuvinte să primească cele mai solide expresii ale conștiinței morale și cele mai nobile lecțiuni, pe care le-a lăsat moștenire umanitatea. Dintre diferitele sisteme de morală două i-au atras atenția: morală elenică și morală creștină. Din aceste două sisteme el scoate principiile unei adevărate vieți morale.

lui Boutroux intră și diferite probleme de educație, pe cari le-a rezolvit cu multă competență.

În studiu introductiv, facem cunoștință cu tot ce'l privește pe Boutroux.

În partea a II-a, după «Un cuvânt înainte», facem cunoștință cu concepția despre morală și educație a filosofului și pedagogului Boutroux.

După ce arată îndoița misiune a școlii: de a educa și instrui, în colaborare cu familia și societatea; după ce arată corelația dintre instrucțiune și educațiune, educațiune prin instrucțiune, care depinde de învățătorul public, dispus cu predilecție să se ocupe de materiile referitoare direct la morală, își ilustrează concepția sa despre ce înseamnă a educa și cum înseamnă a instrui cu scop educativ: «identificarea voinței cu legea, care numai ea asigură practicarea binelui și dă întreaga sa valoare».

Arătând necesitatea instrucțiunii de a fi moralizatoare, în ce trebuie să conște învăț-

mântul direct al moralei și cum trebuie procedat la achiziția lui de către școlari, mai spune: «Nu învățământ de sisteme care s'abstracte, fiind vorba de viață și nu de gândire; ci trebuie procedat așa cum omenii cinștii și morali procedează, pentru a determina maximele morale după care să-și reglementeze purtarea și în identificarea lor cu însăși substanța sufletescă, veșnic trebuie avute în vedere condițiunile vieții adevărate. În această ordine de idei, Boutroux recomandă maximele morale și exemplele, cum și cele mai frumoase expresiuni ale conștiinței morale pe care ni le-a lăsat umanitatea.»

O importanță apreciere maximelor din punctul de vedere al moralizării înțelesului, o critică a pedagogiei fantomă și artificială și capitolul ia sfârșit.

În partea a III-a, Chestiuni de morală, se cuprind trei conferințe: a) Morală elenică sau estetică; b) Morală creștină

CĂRȚI NOUI

Emile Boutroux: CHESTIUNI DE MORALĂ ȘI EDUCAȚIE

„Acest mic volum are o valoare egală cu greutatea sa în aur. În fața lui nu știi ce să admiri: seninătatea clară a formei, sau abundența fecundă a ideei”.

Acestea sunt primele cuvinte, la începutul studiului introductiv, despre cari dl. Bărsănescu spune că reprezintă forma salutului, cu care

critica franceză a întâmpinat apariția cărții: «Questions de morale et d'education». «Cartea aceasta — continuă d-ș. — se relevă ca o tentativă îndrăzneată de a îndruma spiritele spre morală și ideal și de a oferi soluțiuni înțelepte, într'un domeniu unde domnește, frecvent, un dăunător diletanțism.

«De cât folos poate fi traducerea de față, ușor se va înțelege, azi, când publicul e mai puțin instruit decât mistificat, când un haos de opinii contradictorii a luat locul adevărilor temenice și recunoscutelor ale vieții; ea va putea

Traducere de Alex. Polcovnici, profesor, și Gh. Polcovnici, institutor, cu un studiu introductiv al d-ș. B. Bărsănescu, profesor de pedagogie, directorul Școlii normale «Vădile I.ș.», din Iași. Ediția II-a, revizuită; 170 pag. Pretul 70 lei. De vânzare la G. Polcovnici, subdirectorul Școlii normale, Iași.

MĂRCILE POȘTALE COMEMORATIVE ale cincantenarului „Independenței“

Cuvinte spuse și pentru d. director general al poștelor

Cu prilejul cincantenarului Independenței, Direcția generală a poștelor a emis o serie specială de mărci postale, pentru comemorarea evenimentului sărbătorit.

Noua serie comemorativă, tipărită la Paris, după desenele pictorilor noștri Chiriac și Basarab — alese prin concurs —, sosind în țară, a fost pusă în vânzare la 1-10 Iulie. Mărcile, care o alcătuiesc, sunt valabile timp de o lună.

Seria e alcătuită din 12 valori: de 0,25 bani, de culoare roșie închisă (culoarea drojdiei de vin); de 0,30 bani de culoare cenușie (ca fierul nou); de 0,50 bani, de culoare verde-măslinie; de 1 leu, de culoare albastră-verde; de 2 lei, de culoare verde; de 3 lei, de culoarea stânjelului; de 4 lei, de culoare cafenie închisă; de 4 lei 50, de culoare portocalie; de 5 lei, de culoare cafenie-deschisă; de 6 lei, de culoare roșie; de 7 lei, de culoare albastră-deschisă și de 15 lei, de culoare albastră închisă.

Mărcile postale de 0,50 bani, 4 lei, 4 lei 50 și 6 lei sunt imprimate vertical, având sus: cuvintele: «România în al cincizecelea an dela Independență»; sus, în stânga, inițiala M. S. Regelui; la mijloc, efigia M. S. Regelui în capul gol, și de o parte și de alta imprimat: «1877—1927»; sub efigia regală, valoarea mărcii și noua stemă a țării; iar la dreapta, jos, cuvântul: «Poșta».

Toate mărcile din serie sunt încadrate, pe margini, de o cunună de stejar.

Mărcile de 0,30 bani, 2 și 3 și 5 lei sunt imprimate orizontal și reprezintă aceeași efigie a M. S. Regelui, având: la stânga podul dela Cernavodă, străjuit de o femeie care reprezintă România; la dreapta, un dorobanț lângă o redută; în stânga jos, în medalion: «1877—1927»; deasupra efigiei M. S. Regelui, cuvântul «România», iar dedesupt: «In al 50-lea an dela Independență»; sus la dreapta, valoarea timbrului.

Mărcile de 0,25 bani, 1, 750 și 10 lei sunt imprimate tot orizontal, cu efigia Regelui Carol la stânga și a M. S. Regelui Ferdinand la dreapta, având sus, în ambele colțuri:

Ca să se știe.

QUIDAM

ACTIVITATEA SOCIETĂȚII „VIITORUL ȚĂRII“

Societatea aceasta, care are ca prim scop ajutorarea studenților merituozii, și-a ales, dintre scopurile urmărite pe țărâmul existenței sale, pe cel mai practic, după cât se pare, și pe cel mai nefărățiat realizabil, anume ajutorul mic și imediat, memor să scoată, din impasul momentului, pe studentul nevoiaș. În anul încheiat la 1 Iulie, în prima perioadă, până în Martie a. c., a împărțit 50.000 lei, ca: «Intoarceri» de taxe studenților cari au luat «bile albe» la examene. În a doua perioadă, pe lângă ajutoarele acordate în bani, în număr de 266, a distribuit 64 costume și 20 perechi de ghete; iar în vacanța Paștilor, 450 permise și acum 400 permise gratuite pe căile ferate, al căror cost a fost acoperit din fondurile societății.

Ca ultim punct din programul său, societatea la încheierea acestui an și pentru început a căutat să trimită în căutarea sănătății un anume

număr de studenți, în stațiunile balneare și climaterice. Neavând timpul material necesar pentru organizarea unor colonii proprii, a căutat locuri alurea. Astfel, are asigurate 50 locuri la Tekirghiol în colonia Ministerului Sănătății, unde plătește pentru fiecare student 1500 lei, și 25 locuri la Tismașana, în colonia Federației studenților olteni.

In total, societatea a ajutat 1251 studenți.

Ajutoarele n-au fost date la întâmplare, ci pe baza comunicărilor Centrului studențesc București; toate societățile, pe facultăți și județe, au recomandat, prin adunările lor generale, pe cei mai nevoiași și merituozii studenți.

Ultima adunare generală a societății a aprobat în unanimitate descărcarea de gestiune în ce privește anul încheiat, după ce a adus elogii, pentru munca depusă, d-nei Trăsnea-Grecianu și d-lor Victor Ionescu, Cartovici, etc.

sau religioasă; și c) Morala modernă sau științifică.

a) Morala elenică sau estetică.—Morala s'a născut în Grecia, în momentul când rațiunea a pus stăpânire pe frânele vieții omenești, ținute până atunci de religie. În societatea antică, religia, cu cele două fețe: religia morților și a naturii, a cultivat rațiunea practică și-a trezit conștiința morală, care s'a întors împotriva-i, dimpreună cu știința, aceasta fiind pornită să explice fenomenele naturii prin cauze mecanice și oarbe. Fondatorul moralei este Socrate.

Rând pe rând ne defilează, pe dinaintea ochilor minții, structura acestei morale cu caracteristicile ei: morala iubitoare de ordine, armonie, măsură, stăpânire severă de sine; aspra judecată, cunoașterea subtilă a eului însuși, justiția, și mai presus de toate, contemplarea justiției și armoniei în realizarea lor eternă: perfecțiunea, adică subordonarea totului, contemplării obiectului în

care rațiunea se manifestă în toată plenitudinea sa.

Această contemplare ne-o desăvârșește știința, pentru că ea ne dă înțelegerea legilor universului, ne face să ne bucurăm de armonia divină prin divina facultate: înțelegerea. Morala elenică a privit cosmosul ca o podoabă; iar viața ca o operă de artă.

Critica adusă de Boutroux acestei morale este, că e o morală aristocratică; nu cunoaște unele sentimente umane, fiind mai mult o construcțiune severă a rațiunii; îi repugnă misticismul și nu-i turburată de sentimentul infinitului. Așa, cum a fost, a produs, totuși, exemple mari de virtute și-a avut eroii și martirii săi.

b) Morala creștină sau religioasă.—Aici, Boutroux, mărturisindu-și teama de a nu cădea în contradicție (morală elenică fiind un ansamblu de idei clare și precise, un produs al minții, pe când morala creștină e un produs al credinței și al entuziasmului), își propune să găsească expresia

Zăna și Florin (Baladă populară)

Pe luciul unei ape străvezi, Vin păseri să s'adape Cărduri, mi, Și oameni să se scalde, Mari și mici, In unde limpezi, calde, Sub finici.

O zână bălătoară, Dragă coz, Dint'o dumberavă zboară Printre boz, Și teapădă vestmântul Purpuriu Și, atingând pământul Plumburiu, S'aruncă iute'n râul Cristalin, Udându-și glezna, brâul, Pân' lu sân; Înaintează îneci Spre mijloc, In apă mai adâncă Cu bulboac, Șuoloc glăsnăște: «Cine vrea Și cine îndrăznește «Să mă u, «Și se avante udală «Int'n un vol, «Prin apa mare, lăță, «Peste tot; «S'așeze pe-a mea frunte Doi bujori «Și ale flori mărunte, Strânse'n zori...»

Din râu nu îndrăznește Să și se vânt Nici unul; nici șoplete Vr'un cuvânt. Bulboacă vârtaj mare Și profund, Iar apă îngălătoare Dă la fund... Numai Florin, cu plete Arămi, Voinic cu late spete Și ochi vii, Măsoară apa adânc: «La noroc!...» Și n'rânsu se aruncă, Spre bulboac. Cu glonțel se îndreaptă, Înolând, Spre zână ocl' așteaptă Sarăzând, Pe frunte-i ca să puie Doi bujori Și vorbe dulci să-i spuie, Printre flori.

Tot ceriu'n acea clipă Fulgeră! Și zână'n mare pripă S'afundă... Florin din 'nol s'oprește, Speriat, Vederea îi orbește, Dint'r'odă!, Bulboacul se desfundă Fioros, Florin în el s'afundă Tot în jos! S'atunci, din negri nouri Fulgerând, S'aud triste ecouri Răsunând...

Sus cărd de rândunele Cîrpesce, Jos, frunzele n're ele Trist țognese, Pe mal toată suflarea Amăți, Pe toți înfiorarea Cotropi! Căci zâna și bulboac Lu' Florin Ii stinse viața, foel S'al său chin.

Ci ială zâna-fiară Dint'n un zbor Sus se ridică iară, Lin, ușor, Și râul părăsește Fălăind, In nouri se oprește Hoholind... De drag n'a fost să ardă Ea, nici pie, I-a fost numai să piardă Un voinic... Pe biet Florin cu plete Arămi, Flăcău cu late spete Și ochi vii!

N. A. BOGDAN

COLONIA ȘCOLARĂ

DELA CARMEN SYLVA (CONSTANȚA)

Modestele începuturi de colonii școlare, de acum câțiva ani, dau astăzi roade neașteptate și nebănuite, nu atât prin puterea banului, cât prin puterea sufletelor care le întemeiază, le organizează și le susțin.

Intre colonii, excelent organizate, aflate acum la Carmen Sylva (la Nord de Constanța), e și Colonia sectorului II negru din București, așezată într'un loc fericit ales, la 200 metri de malul mării, cu o plajă minunată, în același timp aproape și de Ghiolul de acolo, renumit prin nămolul său.

Această colonie e organizată, în vremele grele de acum, din inițiativa d-lui dr. Teodor Nicolaescu, un suflet distins și dezinteresat, cu sprijinul neprecuțit dat de d-l Dimitrie Grozdea, primarul sectorului respectiv al Capitalei, și de mulți cetățeni dărnic din cartier.

Conducerea, ea și organizarea coloniei, e încredințată d-nei dr și d-lui dr I. Stratulativ, oameni de inimă și de acțiune, cari nu și-au preocupat întru nimic timpul și energia cheltuite pentru ajutorarea micilor coloniști.

Săseprezece pavilioane, așezate în formă de cerc și în amfiteatru, cu fața spre mare, făcute din scanduri de brad după modelul pavilioanelor

cercetășești din Polonia, adăpostesc, gratuit, 180 de copii săraci (băieți și fete), firați mai înainte, azi plini de sănătate și voioșie, precum și pe conducătorii lor; iar un pavilion mare e rezervat pentru mese.

Copilașii, majoritatea din clasele primare, mulți lipsiți în timpul anului de hrana zilnică sau ajutați de cantina școlară de la școala Nr. 33 de fete din B-dul Ferdinand, au aci cinci mese zilnice, destul de bogate și hrănitoare, pe lângă băile, atât de minunate, în mare și de Ghiol.

După 30 de zile de trai în colonie, rezultatele obținute sunt: un copil a câștigat 7 kgr; 18 peste câte 5 kgr; 48 peste câte 3 kgr; iar restul, mai mult de câte un kgr.

Viața copililor, în această colonie, este dintre cele mai frumoase și îndrumate pe căi morale, datorită conducerii d-lui dr T. Nicolaescu, d-nei dr și d-lui dr I. Stratulativ, d-lui d-rand Tămbășescu, d-nei Haralamb și tuturor colorlașii conducători și conducătoare.

Coloniile, de felul acestora, trebuiesc susținute și înmulțite cu toate sacrificiile necesare, atât de către Stat, cât și de către oamenii de bine, cari ar face cea mai sănătoasă experiență dacă, măcar odată, ar vizita-o pe aceasta, despre care vorbim.

E. P.-O.

Orice chibaur, orice gospodăru instărit, orice om vrednic să cheltuiască 200-300 de lei peste nevoile lui de trai mărunte, face o faptă culturală, abotându-se la „Cultura poporului“ și îndemnând și pe alții să se aboneze și s'o citească. Făcând-o, s'ar putea mândri că, într'adevăr, e părtaş la strădunia, săvârșită de cei puștin dar luminați, pentru ridicarea culturală a neamului.

Omul nu trăiește numai pentru împăcarea păntecilor și pentru vorbe de clacă.

HAI, SĂLCĂM, SĂLCĂM DE VARĂ!

Musical score for the song 'Hai, Sălcăm, Sălcăm de Vară!'. It includes the title, the lyrics, and a musical notation with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The lyrics are: 'Incel Cules de Mihail Vulpescu Hai, Sălcăm, Sălcăm de vară, Hai, sălcăm, sălcăm de vară. Pentru li-me fa, i - lea-nă, S'a uscat iar bănpo-la-nă Pentru li-me — fa, i - lea-nă S'a us-căi iar bănpo-la-nă'

S'a uscat, s'a scuturat Și pe mine m'ai lăsat Cu câierul încurcat. Ia-mă, bădiță, cu tine, Nu mă lăsa ce străină; Străină sunt între-ai mei, Dacă hulma mi o iei.

MARI NOȘTRI DĂSPĂRUȚI GRIGORE TOCILESCU

Mai presus de solida lui cultură, de necontestată erudiție, mai presus de catedra pe care a ilustrat-o cu atragătoarele lui prelegeri de istorie, Tocilescu a fost un înflăcărat patriot în cel mai cinstit înțeles al cuvântului, și toată activitatea lui publică respiră acest curat și înălțător cult al patriotizmului, căruia i-a închinat el fără preget toată vlagă.

Profesor universitar, arheolog, epigrafist, conferențiar, academician, a cinstit toate aceste titluri, cu o vrednicie și o tragere de inimă ce constituiesc marea lui merit.

Prahovean, născut la Ploesti, în Octombrie 1850, din familie de bună condiție socială (fiul colonului Tocilescu și fratele lui Gheorghe Tocilescu, cunoscutul profesor universitar de drept), Grigore Tocilescu, după ce termină liceul Sf. Sava și absolvă universitatea din București, unde a urmat literale, filosofia și dreptul, obține doctoratul în filosofie la Praga, pe cel în arheologie și epigrafie la Viena și apoi colindă Rusia și Bulgaria, în cercetarea bibliotecilor de acolo, de unde aduce un bogat ma-

terial privind țara noastră și în deosebi viața și opera lui Dimitrie Cantemir. Pleacă apoi la Paris, unde vreme de trei ani urmează cursurile dela Colège de France și dela Sorbona și de unde revenind în țară, se învecinează directoratul Muzeului nostru național, însărcinarea pe care o păstrează până la moarte.

În afară de lucrările lui în domeniul istoric, el a publicat: Dacia înainte de romani și un Studiu asupra țărâmului român, ambele premiate de Academie, precum și diferite studii arheologice și sociale, publicate în Columna lui Trajan și în Revista pentru istorie, proprietatea lui.

Opera de căpetenie însă, care'l nemurește, este reconstituirea istorică dela Adam-Klissi, unde a concentrat, în cei din urmă vreo 20 de ani din viață, toată strădania și toată urgia lui putere de muncă, până ce-a izbutit să deslușească, din negura vremii, ceea ce stă astăzi deslușit înaintea ochilor noștri.

E marea lui merit, pentru care recunoștința neamului îi va rămâne eternă.

Y. B.

CONGRESUL PREOȚIMII OLTENE

În răstimpul de la apariția primului nostru număr pe Iulie și până acum, preoțimea olteană s'a întrunit în congres la Craiova, încurajată și călăuzită de I. P. S. S. Episcopul Varolomeu. Căutat prilej de cercetare a problemei Bisericii noastre creștine ortodoxe și de auto-cercetare sufletească.

Ca orice mare așezământ și ca mare așezământ de îndrumare spirituală, Biserica noastră are de lămurit unele dintre greutățile prezentului și de luptat pentru înălțarea lor, în orice caz pentru împuținarea lor.

Frământările și zdrcinul sufletesc pe care le-a adus războiul au lăsat pe suflete o rugină grea, semn al unei vremi de îndoeli, de oboască și de îmbăcsire a cugetelor, care face mult mai mult rău vieții obștești, de cât poate face bine strădania sufletelor bune și puternice de a stăvili primejdia. Cugetele slăbite nu pot să treacă totdeauna dincolo de înțelesul aparentelor; voind să se scurteze un corp de pază, care are deplină conștiința stării și pe a datoriei lui, și că se poate pune totdeauna temei pe puterea lui de veghe și de cuprindere a adevărului.

Marilor Biserici, păstrătoare de credințe pe mari întinderi de cuprindere sufletească; vremea aceasta de cumpănă le-a

pus probleme, pentru a căror adâncă pătrundere, până la adevăr, cere însăși cercetătorilor desăvârșită auto-cunoaștere. Ceasul al 12-a trebuie să găsească toate mințile trezite.

Preoțimea olteană, adunată în soborul hotărât de vrednicia ei societate «Renașterea», a pornit să-și lămurască aceste probleme în plin sobor, pentru ca, apoi, fiecare dintre cei cari o alcătuiesc să se cerceteze pe sine în parte și să cugete asupra chipului în care răspunde disciplinei morale, căreia s'a supus. Dacă primejdia ar fi în aparență, nu în realitate care crează aparențele, n'ar fi nevoie să se vorbească despre probleme și clipe de cumpănă neivite.

În desbaterei cuminți, sub ascultarea marelui cărturar — a unuia dintre cei mai mari cărturari ai Bisericii noastre — care e I. P. S. S. Episcopul Varolomeu, preoțimea din județele Olteniei și-a cinstit, în soborul de la Craiova, chemarea și a amintit că, în vremile grele pe care le străbatem, alcătuiește un corp de pază, care are deplină conștiința stării și pe a datoriei lui, și că se poate pune totdeauna temei pe puterea lui de veghe și de cuprindere a adevărului.

—i.g.c.—

Sărbătorirea a 50 de ani

DELA ÎNFIINȚAREA REG. 4 ARGEȘ

La 24 Iunie trecut, Regimentul Argeș Nr. 4, comandat de d-l colonel Părăianu Barbu, a sărbătorit — după cum am mai anunțat într'o scurtă informație, în numărul nostru trecut — împlinirea celor 50 de ani ai săi de existență.

A fost o zi frumoasă, de reculegere sufletească, de a-

mintiri duioase și înălțătoare, de gânduri de vrednicie neînfrântă și de voie bună.

La ora 10 dimineața, întreg regimentul se găsea adunat pe platoul cazarmii, în frunte cu întreg corpul ofițeresc. La solemnitate au fost invitate autoritățile locale, ofițerii din rezervă și școlile.

Continuarea în pagina a IV-a

clară și fidelă a principiului creștin, chiar la izvorul ideilor creștine. Îndicând liniile metodei sale de tratare a subiectului, rând pe rând, lămurăște mediul în care s'a născut ideea creștină: propagarea de către profeți, a unei religii spirituale, care opunea, pietății rituale și exterioare, pețetea sufletului și practica morală, — preluând învățăturii lui Iisus; apoi, cum înțelegeau evreii venirea lui Iisus și-a împărăției lui.

Dumnezeu, conceput ca Tată, decide: relația intimă filială între om și Dumnezeu; comunicarea între om și Dumnezeu, neînțeleasă de știință; dragostea de Dumnezeu și aproapele; ascetismul creștin, în opoziție cu ascetismul elen; simplitatea creștină. Loviturile primite și dovezile de vitalitate ale moralei creștine sunt calități superioare, pe cari nu le are morala greacă; ea este morala iubirii, a iertării, a speranței, a umilirii, — morala creștină este un corolar al religiei creștine.

Herbert Spencer, cu adaptarea

la mediul și Darwin, cu selecțiunea naturală și concurența vitală, ne oferă ultimele tipuri de morală, cari, chiar din punctele lor de vedere, au urme de finalism și alte puncte vulnerabile.

Tendința de științificizare a moralei se precizează în numărul de lucrări recente în cari evoluționismul și darwinismul sunt dezvoltate într'un mod scrupulos naturalist și spun că adevărata morală naturalistă ad-literam nu este decât istoria naturală a moralității, fără nici un amestec de ipoteză, schimbată în morală imperativă. Astfel, morala ca știință este întemeiată; dar rezultatul la care se ajunge este evident: nu mai există morală; întind fiind mutilată în sistemele construite după metoda științelor fizice, apoi distorsionată în acelea cari o tratează după metoda științelor naturale. Sistemul naturalist satisface în întregime condițiile științei, dar distruge morala.

Concluzie. — Boutroux ajun-

ge să realizeze un compromis: Știința nu întemeiază morala, dar nici n'o suprimă. Mai mult: ea procură instrumentele moralității. Moralitatea adevărată se va inspira din creștinism și elenism: Să-ți ordonezi viața după morala greacă: morala justiției, a rațiunii și-a armoniei; și după morala creștină: morala iubirii, a penitenței, a speranței, a fraternității umane.

Partea a IV-a a lucrării tratează despre pesimism, înfățișându-l ca o doctrină care constă în credința că lumea e organizată în așa chip, încât răul și suferința sunt inevitabile și ireductibile și că în lume, în mod necesar, au mai mult loc acestea două, de cât binele și fericirea.

După ce arată fundamentul și determinatele pesimismului, Boutroux întreprinde o examinare critică, arătând la urmă că pesimismul este învins la omul care luptă și crede în datorie; iar doctrina, se dovedește întemeiată pe preuzumții și eroii.

În partea a V-a se cuprind chestiuni de educație: a) Mobilele studiului; b) Cetirea cu voce tare și c) Interogația.

a) Arătând resorturile obligate la cari se apelează pe țărâmul instrucțiunii: emulația, plăcerea de a fi lăudat și utilitatea, Boutroux lămurăște temă «Cetirea cu voce tare», arătând avantajele ce decurg din ea, în ce privește creșterea de sentimente superioare.

c) Interogația. După ce Boutroux arată binefacerile interogației ca formă de predare,

Continuarea în pag a IV-a

Continuarea în pag a IV-a

Continuarea în pag a IV-a

Continuarea în pag a IV-a

Continuarea în pag a IV-a

Continuarea în pag a IV-a

Cu cât un popor se luminează mai mult, cu cât ajunge la mai adâncă înțelegere a rosturilor și foloaselor civilizației adevărate, cu atât își grăbește mai mult sporirea bunei stări și a mulțumirilor la care are dreptul.

Continuare: Serbarea Reg. 4 Argeș

Intre asistenți, am remarcat și pe d-nii general Ștefănescu, comandantul Brigăzii a 3-a artilerie, general Nicolau Gh., comandantul Brigăzii a 3-a infanterie, general Lișcu Toma, colonel Calotescu, fost comandant al acestui regiment, Gavrilu, directorul „Liceului Brătianu”, Velicu Atanasie, avocat.

Služba religioasă a fost oficiată de preotul Mateescu, confesorul Diviziei a III-a. Impresionantă a fost clipa când, în sunetul fanfarilor care întona „Imnul eroilor”, a fost făcut apelul celor 12 ofițeri și 1140 de soldați, căzuți în războiul de la 1877 și în marile războaie „pentru întregirea neamului” (1916-1918).

Numele ofițerilor morți pe câmpiile Bulgariei, al maiorului Giurescu, ale locotenentului Bordeianu, sub. locot. Netzel și sublocot. Rizu, erau urmate de numele acelor ofițeri cari le-au imitat vitejia și s-au sacrificat, pentru unitatea națională, pe câmpiile Ardealului, pe crestele Carpaților și în glorioasă luptă dela Mărăști, unde Regimentul 4 Argeș s'a acoperit de glorie nepoterită.

Seara a urmat o frumoasă serbare, în grădina publică; iar a doua zi, cu un tren special, întreg regimentul a plecat la Curtea de Argeș.

În ziua de 25 Iunie, în acei liniștiți oraș, loc ales pentru odihna veșnică a regretatului Rege Carol I, a fost, în curtea monastirii, o pioasă solemnitate. Intreg clerul monastirii a oficiat un Te-deum, pentru slăvirea celor cari au murit luptând sub faldurile drapelului sfâșiat de gloanțe, atât în luptele dela 1877, cât și în luptele din 1916-1918. După terminarea serviciului religios, d-l colonel Părăianu Barbu depune pe mormântul Regelui Carol o splendidă coroană de flori naturale, având pe o panglică inscripția: „O magrie și recunoștință Regelui Carol, întemeietorul Regimentului 4 Argeș acum 50 de ani”; iar pe cealaltă panglică: „Ofițerii și trupa Regimentului 4 Argeș”.

D-l colonel Părăianu Barbu rostește apoi o cuvântare înălțătoare, repetând cuvintele Regelui Carol, care, acum 50 de ani, cu prilejul înființării regimentului, a spus: „Vă încredințez acest drapel; apărați-l dar, cu onoarea și viața voastră”.

„Argeșenii au rămas credincioși îndemnului Marelei căpitane al ostiilor, cari aveau să lupte pe câmpiile Bulgariei, pentru dobândirea „Independenței neamului”. În bălțile dela Rahova, Batalionul I-lu, comandat de maiorul Giurescu, s'a acoperit de glorie. În lupta aceea au pierit: maiorul Giurescu, locotenentul Bordeianu și 40 de soldați; și au căzut răniți 80 de soldați. A luptat, apoi, Regimentul 4 Argeș la Vidin și înaintea acestui drapel a defilat Zet-Pașa, în capul oastei sale capturate. Au urmat, apoi, ani de liniște, până la izbucnirea războiului „pentru întregirea Neamului românesc”.

„La 14 August 1916, Regimentul 4 Argeș dă lupte crâncene la Bran, Poiana Mărului, Codlea și Galborei. A luptat după aceea în retragere, pășind frumusele câmpii ale Munteniei”. D-l Părăianu, cu vocea stinsă, descrie durerosul drum spre Moldova și zice: „Iarță! mările Rege, dacă somnul tău, liniștit, a fost turburat o clipă, de dusmanul cotropitor. Am fost co-

o reduce la justa ei valoare, spunând că, „practicată singură, ea n'ar ajunge să dea spiritului noțiuni precise și exacte și nici nu l-ar face să vadă clar, într'un tot, înălțimea și proporțiunea pășilor”. „A întreba pe copil, înseamnă a'l deprinde de-o sguidire, spre a se pune în mișcare”.

GHEORGHE CEPOIU
Ruptura-Roman

¹⁾ Deși rândurile de față au trecut peste cadul unei recenzii, totuși, foarte puțin s'a spus. Această carte trebuie citită de orice om al cărții, căci, în noianul cărților ce-au apărut pe piață, e ceva rar și deosebit. Cuvintele ce s'au spus drept, la început, să fie crezute. Poate, pentru tinerii normaliști candidați la învățător, n'ar fi potrivită; dar, pentru examonale ajunse la definitiv și înaintare, ar trebui dată din înalte și superioare considerații. Traducătorii au un dubiu merit: de-a fi tălmăcit în limba noastră una dintre cele mai importante cărți și de-a-i fi dat, s'în traducere, o formă ireproșabilă.

pleșiți de număr și de greutatea ofelului, dar sufletul nostru, fâmiat de tine în aproape o jumătate de veac, n'a fost învins”.

„La Mărășești Regimentul 4 Argeș s'a acoperit din nou de glorie și azi drapelul lui se apleacă în fața mormântului tău, atârând de pajura lui cea mai înaltă distincție: Ordinul „Mihai Viteazul”.

A urmat defilarea trupeii și vizitarea monastirii, de către ofițeri și trupă.

După amiază, s'a dat o serbare în zăvoii Argeșului. Inițiativa d-lui colonel Părăianu Barbu e demnă de toată lauda, comemorarea aceasta reamintind tineretului de acum clipele înălțătoare, clipele de glorie, ale Regimentului 4 Argeș.

MIHAIL TRAIAN

NOTE BIBLIOGRAFICE

Alexandru Obedenaru: „Pantheca” (8 pag. 6 lei). Frumoasă ca tinută literară; fondul, intrucâtva filosofic, o face neînțeleasă de vulg. Ceeace ținem să subliniem, în această modestă cărțuie, este sinceritatea simțirii și mai ales eleganța expresiilor, a limbajului încrebunțit de autor.

Lipsindu-i uneori nota plastică a descrierilor, găsim totuși, prin gruparea momentelor, interesante note descriptive, ca de pildă: „Din adâncimi desprinsă, enormă, Venoași printre vâzduburi și mari clocoțitoare, În Toamna încadrată de stâlpi de Cănd ochii toți sunt umezi și scapără în dansul de himere, prin fumul de țigări, Cănd despletosti regretul din tonuri de chitară”.

Observăm apoi o duioșie unită cu zâmbet, în general un simț ascuțit pentru ironia vieții, dacă nu chiar însăși puterea de a trece peste această ironie, pentru ca să afle luminile sfinte de la capătul cugetării.

În general, în poezia d-lui Alexandru Obedenaru, manifestată în recenta sa lucrare „Pantheca”, sunt însușiri limpezii de culoare și, câte odată, de sugestie.

„Revista scriitorilor” Anul I-lu, Nr. 8-9 (Iunie-Iulie 1927).

Apare în București, condusă de un comitet de cunoscute publiciste dela noi; pentru numărul acesta, are colaborarea d-lor: Matilda Poni, Agatha Grigorescu, Eugenia Simatu Makata, Elena Riegler, Sanda Rareș, Alice Gabrielescu, Ana Konta-Chernbach, Adina Gr. Olănescu, M. Baulescu, I. Sion, A. Xenopol, O. Ghibu, Calomira de Cimara, E. N. Voronca, S. Brukner, etc.

Găsim un studiu foarte interesant asupra „Urmelor de cult antic în țările noastre” semnat de d-na Elena Niculiță Voronca, în care o notiță spune, cum autoarea stăruie să dovedească înălțimea și mai ales plauzibilitatea părerilor d-sale. Interesante concepții, fantezia de care dă dovadă scriitoria și stilul admirabil ce i-a imprimat, deși fondul, cel puțin așa ni se pare nouă, este cu desăvârșire eronat.

Remarcăm apoi studiul, foarte documentat, asupra Matildei Poni, datorit distincției noastre colaboratoare d-na Agatha Grigorescu și studiul literar, spre deosebire de cel științific al d-nei A. Grigorescu, care tratează despre: „Poezia austriacă a d-nei Seraphime Brukner”.

D-na Elena Bruchner aduce profitabile surse și contribuții la Problema maurilor, prin schițele, pline de colorit, din „Viața nobililor mauri ai Spaniei”.

Urmează un bogat material de cronici și recenzii.

RADU MISLEA

ABONAMENTELE LA „CULTURA POPORULUI”: 200 lei pentru învățători, preoți studenți și țărani; 300 lei pentru bănele cooperative rurale; 400 lei pentru autorități și alte instituții publice sau particulare; de la 500 lei în sus cele cu titlul de contribuții la susținerea acțiunii culturale a acestei gazete.

„BONSOIR, MIZIL”

„Bonsoir Mizil” este numele frumoasei reviste, care a fost jucat, pe scena teatrului „Mareș” din localitate, în seara zilei de 3 Iulie c.

Numea sală de teatru și cinema, deși spațioasă, încă pătoare și clădită după norme moderne, a fost declarată insalubră de către d-l fost primar al orașului Mizil, înaintea de Paști, când s'a anunțat pentru întâia oară jucarea acestei reviste. Ca atare, respectiva sală a și fost declarată și, de atunci și până astăzi, ea a stat închisă.

Odată cu venirea actualului guvern, sala a devenit salubră, astfel că revista s'a putut juca cu mai mult efect, făcând parte acum dintre artiștii chiar autorii acestei reviste, d-nii Sandy Gotsman și Anton Georgescu. Cunoscutul autor și compozitor Ionel Fernic, autorul faimoasei romanțe „Cruce albă de mestecăn”, a dat concursul d-sale, cântând cu mult avânt câteva cuplete personale de actualitate ca: „Pleacă ai noștri, vin ai noștri”, „Deschide-ți ochii mari” și alte multe opere ale d-sale, de o mare bogăție și putere melodică.

Orchestra formată din „banda” renumitului muzicant Mamaia și a tinerilor mizileni sub conducerea d-lui Didinel Constantin, student, cu acompaniamentul la pian al d-nei Victor Gotsman, au întrucut așteptările.

După terminarea revistei, d-na prof. Constantinescu, directoroarea grădiniței de copii Nr. 1, în folosul căreia a și fost dată această serbare, a mulțumit călduros autorilor, tinerilor mizileni cari au jucat în această revistă, publicului care a dat tot concursul, d-lui primar, P. Alexandrescu, și energicului ajutor de primar, d-lui Spirea Anastasiu, pentru bună voința ce au arătat-o cu acest prilej.

A urmat balul, cu tombola unor frumoase lucruri date de public și cu un bufet bine asortat.

G. CIUREA

Mișcarea culturală la sate

ACTIVITATEA căminului cultural din Bucșești (Bacău)

În ziua de 29 Iulie trecut căminul cultural „Sf-ții Apostoli Petru și Pavel”, a sărbătorit doi ani de la înființarea sa.

Dimineața, membrii căminului, împreună cu elevii școlii primare condusi de d-l învățător Nicolai N. Bibiri, președintele căminului, îmbrăcați în haine naționale, au luat parte la serviciul divin, oficiat de preoții Ioan Ciosu și Th. Dăscălescu.

Seara, un numeros public a luat parte la serbarea căminului, care s'a deschis cu uvertura „Calif din Bagdad”, cântată de dl învățător Ioan I. Bibiri. După aceasta s'au recitat diferite monotoage comice de dl învățător Nicolai I. Bujor. A urmat romanța „Ultimul adio”, cântată de d-na învățătoare Olga Bibiri și de d-ra învățătoare Aurora Dimitriu, acompaniate la vioară de d-l învățător Ioan I. Bibiri.

S'a jucat apoi piesa de teatru „Doi țărani și cinei cărbuni”, de C. Negruzzi. Rolurile au fost îndeplinite d-nei inv. Olga Bibiri, d-rei învățătoare Aurora Dimitriu și d-lor învățători Constantin Dobrovăț, Ioan I. Bibiri și Nicolai I. Bujor.

După serbare a urmat o sezoătoare cu jocuri și cântece românești.

Mulțumiri se cuvin d-lui N. N. Bibiri, președintele căminului, d-nei O. Bibiri, d-rei Aurora Dimitriu și d-lor Ioan I. Bibiri, Constantin Dobrovăț și Nicolai Bujor, pentru reușita acestei serbări.

La sfârșit, președintele căminului a mulțumit publicului, care a luat parte la serbare și care, prin însușirea lui, a dat membrilor noii nașdării, pentru propășirea culturii naționale.

DE LA BĂLȚI

Expozițiile școlare. — Completăm corespondența noastră anterioară, în privința expozițiilor școlare din Bălți.

Școala Nr. 1 de fete, de sub conducerea d-nei Eug. Neclua, a expus: cămăși naționale de o rară frumusețe, fote bănațene, cămăși de zi și diferite pernuțe, toate lucrate cu foarte mult gust. Expoziția a fost aranjată de d-na M. Ciută, maestra de lucru a școlii.

FACETI ABONAMENTE LA „CULTURA POPORULUI“

Școala Nr. 2 de fete a avut, de asemenea, una dintre cele mai artistice aranjate expoziții. Acolo, au putut fi admirate frumoase perne-chelimi, diferite carpețe, cămăși de zi, „țiglaifere” și șervețele, rufărie pentru copii și țesături. Expoziția a fost aranjată, cu mult gust, de d-na maestra Agl. Iftodi.

Școala Nr. 3 de fete a avut și ea o expoziție frumoasă, aranjată de d-ra V. Cucu, directoroarea școlii.

Școala Nr. 4 de fete, de sub conducerea d-nei V. Rusu, a avut, la rândul ei, expoziția sa, datorită cunoștințelor și gustului d-nei Natalia Cotruță, învățătoare.

Din cele constatate, se vede că elementele, cari au condus școlile de aici, pun mult suflet și multă putere de muncă, spre a desvolta gustul pentru arta națională, atât de necesar pe aceste meleaguri.

O EXPOZIȚIE ȘCOLARĂ LA CÂMPINA

În ziua de 26 Iunie a. c., a fost deschisă, la Câmpina, expoziția de stărșit de an a Școlii de țesătorie și serviciilor culturale din acest oraș.

Școala respectivă depinde de Ministerul de industrie și comerț și-a fost înființată în 1919, datorită stăruințelor d-nei Eleonora ing. V. Stamatiad, care și-a dat seama cât este de necesară o asemenea școală în regiunea noastră.

Cursurile în patru ani, în care timp sunt predate sericicultura, țesătoria, broderia, ș. a. Fiecare elevă primește ca dar, la terminarea cursurilor, un război de țesut și un covor.

Ar fi de dorit, ca părinții copiilor de aici, cei mai mulți fiind meseriași, să-și îndrumeze fiicele și la școli profesionale, cum e aceasta, în loc să le trimită la licee și în externate secundare, unde nu se pot alege cu mai nici o meserie, repede producătoare de venituri sigure, mai cu seamă într'un timp scurt.

Vizitând expoziția Școlii de țesătorie și serviciilor culturale de aici, rămăi uimit de munca și răbdarea ce se desăvârșă la săvârșirea atator opere de artă: cusături, țesături, broderii, covoare, mai ales la covoare, cari sunt de o măiestrie de nedescris.

Alegerea modelelor și a culorilor au rōstul cel mai însemnat, la confecționarea acestor covoare. D-na Eleonora V. Stamatiad, directoroarea școlii și d-ra M. Petrescu, maestra de lucru, au dovedit cu prisosință că, în instruirea elevor acestei școle, sunt adevărate maestre.

Le dorim, și pe viitor, același bun gust și spor la muncă. Mihăilescu-Conemey

DIN COSTEȘTI (ARGEȘ)

În ziua de 26 Iunie, a. c., s'a sărbătorit, în satul Teleşti, com. Costești (în Argeș), încheierea anului școlar.

De dimineață, preoții au oficiat serviciul divin în sobor, având și dănișii, tot în această zi, cercul cultural proțosec. Sătenii au umplut biserica, spre lauda lui Dumnezeu și fala satului, împreună cu școlarii. După amiază, în sala de clasă Nr. 1, împodobită cu mult gust, prin împletituri din frunze de stejar și flori de câmp, serbarea a început cu cuvântarea d-lui R. Popescu, directorul școlii, care a arătat, în cuvinte simțite, folosul acestor serbări.

Au urmat: recitări, cântece și dialoguri cu caracter moral. Sala era neîncălzită pentru lumea ce se adunase, spre a sărbători, împreună cu școlarii, această zi de înălțare sufletească. Au impresionat publicul în special poeziile „Moda”, „Când era flăcău buniceul”, și „Legea lupului” de V. Militaru.

Printre aceste producții, au vorbit publicului preotul Albulescu „Despre creșterea copiilor” și părintele Calinic Șerboianu, care a arătat relele urmări ale patimii fumatului.

Corrile, conduse de d-l Fl. Șerbănescu, învățător la această școală. Intre autorități invitate, a fost și d-l șef al Secției de jandarmi Costești.

La ora 5 și jumătate, serbarea s'a sfârșit, prin distribuirea de premii, elevilor silițorii.

Cele câteva ore, petrecute într-o atmosferă înălțătoare, au mișcat adânc inimile modestilor săteni din Teleşti.

Emilia Popescu

INFORMAȚII

PREOȚI ȘI ÎNVĂȚĂTORI, scriți din păsurile voastre în „Cultura poporului”, ca să vi le citească și să vi le cunoască colegii voștri din toată țara, unde pătrunde această foale care, cu dragă inimă, vă stă la dispoziție și vă îmbrățișează cauzele voastre drepte.

„Cultura poporului” nu numai că va publica cele ce-i trimiteți, dar va urma, ca și până acum, să vă sprijine și să se intereseze de voi, mai departe.

Colaboratori noi. — Ne-au făgăduit colaborarea și o vor începe în curând:

d-na Stella prof. R. Vlădescu, președinta Ligii naționale a femeilor române, secția Buzău,

d-l ing. I. P. Condiescu, fost ajutor de primar al Capitalei,

d-l I. Gh. Ilioniu, director general în Ministerul Instrucțiunii,

pr. Petre Partenie, directorul „Seminariului central” din București și inspector general în Ministerul cultelor,

d-l ing. I. Iamandi, inspector agricol al Ministerului sănătății, fost director al agriculturii în Ministerul agriculturii în Argentina.

Răspuns mai multor întrebări. — Din Aprilie, de când „Cultura poporului” apare în București, conducerea ei redacțională se află încredințată d-lui I. Ș. Cernăjanu.

Situația pe care prim-redactorul nostru o are de douăzeci de ani în presa bucureștenă, frumoasa reputație de care d-sa se bucură ca publicist și ziarist, și înfișșirea mai mult de cât mulțumitoare pe care a dat-o acestei gazete ne scutesc de greutatea de a-i aprecia meritele. Colaboratorii noștri, cari, personal sau prin corespondență, vin în contact cu d-sa, și cititorii, la apariția fiecărui număr al gazetei, au prilejul să constate, că gazeta e încredințată îngrijirilor unui distinct și inimos profesionist al condeiului.

Căsătoria unui distins colaborator. — Aflăm cu plăcere că, în cerc restrâns, s'a celebrat la Sibiu, la 26 Iunie trecut, căsătoria colaboratorului nostru, d-l locotenent Virgiliu Ghineraru-Nicol cu d-ra Tity Stanciu.

Urm tinerilor căsătoriți toate fericirile.

Ridicarea unui monument lui Samson Bodnărescu, la Pomărla. — Dacă Samson Bodnărescu n'ar reușit să însemneze ceva în mișcarea literară de la „Junimea”, în schimb a dovedit mult interes ridicării culturale a neamului. Activitatea lui, ca profesor de pedagogie, apoi ca director la Școala normală „Vasile Lupu” din Iași, și mai târziu ca director al Institutului „An. Bașoia” din Pomărla, de care și-a legat numele din primele zile ale acestui institut, a lăsat urme. Amintirea lui e frumoasă și demnă de venerație, ca a tuturor oamenilor înimoși, vrednici și cinștiți.

Foștii lui elevi, grupați în „Asociația foștilor elevi ai liceului Bașoia”, i-au ridicat un monument, acolo unde a dăscălit 23 de ani.

E un semn frumos de prețuire și de recunoștință. Monumentul, operă a sculptorului I. Dimitriu-Bărlad, a fost inaugurat la Pomărla, luna trecută.

Adunările asociației religioase „Patriarhul Miron Cristea”. — Filiala Măgurele, a acestei asociații creștine, va avea adunarea sa Duminică 27 Iulie, la școala de băieți, sub președinția d-lui Ioan Begu, preieputul și activul însușitor și chemător la viață culturală-religioasă al populației din partea locului.

Știri culturale, sociale, economice din țările vecine și din străinătatea mai depărtată

Despre o apropiere între Bulgaria și România. — D-l Boian Smiloff, fostul ministru în cabinetul Tzancoff după răsturnarea lui Stambulinschi, și actualul șef al partidului național-liberal, vorbind, zilele trecute, în Parlamentul bulgar, asupra răspunsului la mesagiul, a pronunțat un interesant discurs, elogios relevant, atât de presa bulgară, cât și de cea străină.

Ideile politice exprimate au produs o puternică impresiune în toate cercurile politice. În legătură cu politica externă, d. Smiloff a vorbit și despre România, spunând: „Este un Stat vecin cu care relațiile noastre trebuie să fie prietenești. Acest Stat este România. În robie sau liberi, veacuri în șir, noi am trăit prietenește și ca frații cu românii.”

„Spre nenorocire mare, în 1913, intrigile diplomației ruse săpără prăpastie între noi și din două popoare au făcut dușmani.”

„Dar interesele României și ale Bulgariei impun să se pună odată capăt acestei stări de lucruri.”

„România este forțată, că a putut să realizeze unirea sa națională. Această unire, însă, este legată de o mare primjeție.”

„Imperialismul rus, țarist sau bolșevic, nu se deosebește în ceeace privește scopurile sale. Oriicum va fi, el se va dovedi de năzuința României do a-și menține independența. Dar primjeția imperialismului rus există și pentru noi.”

„Ea este reală, nu este hiperă și, ceea ce e grozav, această primjeție pare apropiată.”

„Situația geografică a României și Bulgariei, precum și intențiunea inamicului nostru comun, cu voce sau fără voce, unese soarta noastră și cel mai elementar sentiment împune românilor și ne deștează și nouă bulgarilor să întărim legăturile de prietenie și bună vecinătate. Toți noștri, cari întunecă această prietenie, trebuie să fie împărștiați.”

„Uniunea societăților de istorie pentru Europa orientală”. — Cu prilejul conferinței istoricilor la Varșovia, acum treizeci săptămâni, s'a constituit „Uniunea societăților de istorie pentru Europa orientală”.

La această unione au aderat, afară de societățile poloneze de istorie, și următoarele societăți: finlandeză, letonă, cehă, ungără, iugoslavă, turcă și societatea emigranților ruși. Se dau ca probabile adeziunile societăților de istorie din Estonia, România, Grecia și a institutului în care s'a consacrat în mod special istoria Europei orientale, ai cărui delegați, eminenți savanți germani, au luat parte activă la conferința dela Varșovia.

Uniunea va face să apară un buletin de informații în limba franceză, editat, în comun, de către toate societățile aderente.

Comisiunea centrală pentru dicționar antic slav va avea sediul la Varșovia.

Ca președinte provizoriu al Comisiunii de administrație al Uniunii a fost ales profesorul Novak dela Praga; secretar general, profesorul Rutkowski dela Poznan.

Arta în alte țări. — Pentru documentarea aceloră dintre cititorii noștri, pe cari îi interesează mișcarea artistică de dincolo de granițele noastre, reproducem un fragment din conferința de curând ținută la Praga, de Louis Réau, altă dată directorul Institutului francez din Petersburg:

„Pe când Rusia rămâne până la Petru cel Mare absolut străină la tot ce aparține Occidentului, ceii și polonezii s'au arătat foarte sensibili la acțiunea geniului francez. Miniaturistii cheii ai secolului al XIV-lea s'au inspirat și de la maniera contraforților lor parizieni și dela arta franco-italiană dela Avignon, și se știe partea de merit a arhitecților noștri în goticul ceh.”

Cât despre Polonia, catedrala din Gdierzno e inspirată de monumentul languedocian și dacă, după străbătura muntelui Blanc, Boemia a pornit să se germanizeze, în Polonia, dimpotrivă, artiștii noștri s'au impus definitiv: eu ilustrul analist François Desportes, pictorul pănzei vestite „Cerl aux abois” din castelul Compiègne; cu Louis, arhitectul teatrului din Bordeaux, acesta lucrând planu-

rire palatului lui Stanislas Potiatowski; cu sculptorul Lebrun, acesta decorând cea mai mare parte din reședințele regale din Polonia; cu Norblin Gourdaine, care decorează castelele din împrejurimile Varșoviei.

În ce privește Rusia, odată venită domnia lui Petru cel Mare, un francez, Leblond, a stabilit planul noiei capitale. Mai târziu, Falconet a făcut, după invitația Caterinei a II-a, statua chestră a întemeietorului Petersburgului; iar războaiele napoleonice n'au pus capăt influenței franceze în Rusia, căci Bursa din Petersburg este opera unui francez.

Reprezentarea unei lucrări teatrale bulgare la București. — Cu cât popoarele se vor cunoaște mai bine între ele, cu cât își vor cunoaște mai de aproape viața, reciproc, cu diversele ei manifestări; cu atât înțelegerea intereselor și năzuințelor ce le pot apropia va fi mai mult înlesnită. Popoarele, ca și indivizii, au interese comune, pe cari nu le pot necosiți totdeauna.

După năzuința unora dintre reprezentanții artelor plastice din Bulgaria și România, de a organiza expoziții artistice dela țara la țară, e vorba să fie inserși, în repertoriul Teatrului național din București, o comedie a unui cunoscut autor bulgar, „Mina de aur” a d-lui St. Kostov, care a avut un remarcabil succes pe scena Teatrului național din Sofia. Aceasta va fi prima operă dramatică bulgară, pe care un teatru străin o va înscrie în repertoriul său. Știrea ne-o aduce ziarul bulgar „La Bulgariet”.

Adevărata opinie publică în Ungaria. — Marea revistă „L'Europe centrale” din Praga, vorbind despre opinia occidentală, înclinată să uite precare particularitățile ce caracterizează istoria, instituțiile și tradițiile în țara lui Arpad, spune între altele:

„Partea sântoșă a națiunii ungare salvează Statul și societatea de distrugere cu care le amenință otrăvitori publici, cari sunt progresiștii, democrații, socialiștii și aliații lor comunisti. Nici un eucuminte nu se poate mira, prin urmare, că o asemenea luptă nu s'ar putea duce pe tărâmul parlamentarismului și al strictei localități. Deasemenea, trebuie să ne ferim să judecăm dintr'un punct de vedere stânt chestiunea minorităților în Ungaria. Ungurii sunt o rasă de războinici, moștenitori și urmași ai Hunilor și Avarilor; sunt copii liberi ai pusteii, căroră nu le plac doctrinele Europei și moschinele regulii ce și le impun popoare mai puțin arzătoare. Opinia națională ungară e opusă unei protecțiuni exagerate a minorităților și hotărâtă să răstoarne orice guvern, care ar fi destul de îndrăzneț ca să nu cugete la fel.”

Recolta de grâu în Ungaria. — După evaluările oficiale, recolta de grâu a anului acestuia este de 19.8 milioane chintale, față de 17.6 milioane cât a fost anul trecut; recolta de secară este de 5.7 milioane chintale, față de 7.4 milioane obținute anul trecut. Micșorarea recoltei secarei se datorrește, în parte, reducerii suprafețelor însămpănate.

Porumbul promite o recoltă bună.

Vieile s'au îndreptat de stricături suferite din cauza gerului din Primăvară.

Adausul la cafea estin